

ІСРАРХІЯ КОМПЕТЕНЦІЙ за А. Хуторським:

1. Ключові компетенції («базові» у інших дослідників).
2. Загальнопредметні (загальнопрофесійні).
3. Предметні (професійні).

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ (розгорнутий перелік за А. Хуторським):

№	Компетенція	Характеристика компетенції
1.	Ціннісно-смилова компетенція	Вміння визначати життєві цінності та цілі; Вміння усвідомлювати своє місце в соціумі; Вміння приймати правильні рішення.
2.	Загально-культурна компетенція	Вміння вирізняти особливості національної та загальнолюдської культури; Вміння бачити та усвідомлювати засади сімейних, соціальних, суспільних традицій; Розуміння ролі науки та релігії в житті людини.
3.	Навчально-пізнавальна компетенція	Навички навчально-пізнавальної діяльності: вміння розрізняти факти від домислів, володіння вимірювальними навичками, використання різних методів пізнання.
4.	Інформаційна компетенція	Вміння самостійно шукати, відбирати, аналізувати, перетворювати (трансформувати), зберігати і відтворювати інформацію.
5.	Комунікативна компетенція	Вміння спілкуватись усно та письмово, з різною кількістю людей (у парі, у групі), на рідній та іноземній мові, в різних соціо-культурних ситуаціях (бесіда, дискусія, інтерв'ю, вміння поставити запитання, відрекомендувати себе)
6.	Соціально-трудова компетенція	Вміння налагоджувати контакти в родині, у трудовому колективі, у спонтанних (тимчасових) групах. Обізнаність у питаннях економіки і права, політики, державоустрою. Вміння свідомо обирати професію (з урахуванням своїх нахилів, здібностей, стану здоров'я тощо).
7.	Компетенція особистісного самовдосконалення	Навички фізичного, духовного, інтелектуального, професійного саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки. Пов'язана з безперервним самопізнанням, формуванням психологічної грамотності, культури мислення, зі знанням правил особистої гігієни, турботою про власне здоров'я.

ОСНОВНІ ОСВІТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (за Л.В. Бутрин):

Соціальна компетентність	Мотиваційна компетентність	Функціональна компетентність
<ul style="list-style-type: none"> • Співробітництво • Ухвалення спільних рішень • Розв'язання різних ситуацій • Взаєморозуміння • Активність • Комунікативність • Вироблення своєї пропозиції • Гнучкість застос-я знань • Критичне ставлення до будь-якої інформації • Вміння долати труднощі 	<ul style="list-style-type: none"> • Розуміння особистих потреб • Здатність до навчання • Винахідливість • Прагнення успіху • Бажання змін • Вміння використовувати нові технології • Знаходження нестандартних рішень 	<ul style="list-style-type: none"> • Організаційне самонавчання • Впорядкування своїх знань • Використання баз даних • Оцінювання набутих знань • Представлення, обґрунтування та захист отриманих результатів • Уміння оперувати знаннями • Навички застосовувати загальнонавчальні вміння

ПЕРЕЛІК КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ, ЯКИХ ПОТРЕБУЄ СУЧАСНЕ ЖИТТЯ

№	Компетенція	Сфера виявлення компетенції	Види діяльності в межах компетенції	Навчальні предмети, через які в основному формується компетенція
1.	Вміння вчитися	Індивідуальний досвід участі в навчальному процесі	Організація своєї праці для досягнення результату, успіху; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки	Усі навчальні предмети
2.	Здоров'я-зберігаюча компетенція	Збереження та зміцнення фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я	Здатність вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах	Основи здоров'я, біологія, фізична культура, географія, екологія, хімія
3.	Загальнокультурна (комунікативна) компетенція	Спілкування, толерантна поведінка в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між людьми й народами. Збереження соціальних, громадських та культурних традицій	Оволодіння усним і письмовим спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин. Оцінювання найважливіших досягнень національної, європейської та світової культур	Українська мова і література, рідна мова і література, зарубіжна література, іноземні мови, предмети художньо-естетичного циклу, історія, етика, психологія
4.	Соціально-трудова компетенція	Суспільні відносини (політика, релігія, міжнаціональні відносини), трудові відносини	Здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя; робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних і колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави. Здатність брати на себе відповідальність. Брати участь у прийнятті рішень, здатність до співпраці, вміння розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях. Оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності. Організація власної трудової та підприємницької діяльності; оцінювання власних професійних можливостей, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці	Історія, географія, громадянська освіта, економіка, етика, правознавство, філософія, технології
5.	Інформаційна компетенція	Інформаційні та комунікаційні технології	Оволодіння новими інформаційними технологіями, здатність відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її. Уміння використовувати джерела інформації для власного розвитку	Інформатика, технології, математика